

تاریخ : ۱۳۹۷-۰۲/۱۱
شماره : ۱۱/۳۵۱۹-ص
ندره :

تاریخ :
شماره :
پیوست :

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

رئیس

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر لاریجانی
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و احترام؛

شرایط نامطلوب کنونی آب، معلول سیاست‌گذاری‌ها، تصمیمات و رویدادهای ۵ دهه گذشته کشور در عرصه توسعه اقتصادی و اجتماعی و از جمله منابع آب می باشد، به نحویکه ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای آب برای کلیه مصارف و رفع نیازهای توسعه کشور را با چالش و مشکلات عمیقی در ابعاد مختلف مواجه نموده است.

بدون تردید در آینده نه چندان دور، رقابت‌ها بر سر دسترسی به منابع آب محدود، موجب گسترش و شدت منازعات و تنش‌های اجتماعی بر سر تقسیم و تسهیم آب در نقاط مختلف شدت گرفته و در صورت عدم چاره‌اندیشی، به مناطق بیشتری تسری پیدا خواهد کرد.

واقعیت این است این بحران ناشی از نگرش‌های منطقه‌ای منازع از تمایلات سیاسی، تکیه بر گسترش و ایجاد فعالیت‌های صرفاً سخت‌افزاری (بخصوص گسترش سد سازی)، تشدید افزایش برداشت از ظرفیت‌های زیرزمینی و از همه مهمتر توسعه همه جانبه اقتصادی خارج از ظرفیت‌های آکولوژی آبی کشور می باشد. همچنین غفلت از موضوع مهم و حیاتی ترازهای آبی محیط زیست کشور (رودخانه‌ها، تالاب‌ها و منابع طبیعی) را می توان از دیگر عوامل بروز و تشدید بحران آب کشور دانست. با کمال تأسف این فرایند بدون واکاوی تجربیات گذشته و یادگیری از درس‌آموخته‌های آن همچنان در روح برنامه‌های مدیریتی و توسعه‌ای کشور حاکم است که خود موجب فشار مضاعف و شدت گرفتن وخامت وضعیت آب کشور می گردد.

آثار و تبعات این رویکرد منجر به از بین رفتن اکوسیستم‌های طبیعی مهم و در معرض تهدید جدی قرار گرفتن اکثریت قریب به اتفاق آنها، تحمیل اضافه برداشت به منابع آبهای زیرزمینی، بیابان‌زایی گسترده، تشدید پدیده ریزگردها، بهره‌وری پایین آب، آلودگی گسترده منابع آبی، بروز بحران‌های اجتماعی و تشدید مشکلات و مسائل هیدروپولیتیکی می شود. مشکلات بر شمرده با بروز آثار تغییرات اقلیمی و وقوع پدیده خشکسالی‌های طولانی مدت تشدید گردیده و در آینده نیز ادامه خواهد یافت.

کمی نمودن آثار و پیامدهای مستقیم و غیر مستقیم ایجاد ذکر شده می تواند عمق شکاف بین آنچه را که از رهگذر ارتکاب اشتباهات استراتژیک در فرایند برنامه‌های توسعه کشور بدست آمده و آنچه از منابع ارزشمند آب از دست رفته است را پشویی آشکار نماید، تا شاخص‌ها و راه‌نمای ملموسی را در اختیار

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می‌باشد

تهران - خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵ تلفن : ۸۵۷۲۷۲۷۲ فکس : ۸۵۷۲۲۲۲۲

175 Taleghani St. Tehran 15814.Iran.Tel:(+9821)85737373 Fax: (+9821)85733333
web : www.iccima.ir

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۴/۱۱
شماره: ۱۰۱/۳۵۱۹
پیوست: ندارد

اتحاد بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

رئیس

تصمیم گیرندگان و سیاست گذاران کشور فرار دهند. کاری که متأسفانه تاکنون به شکل سامان یافته و منسجمی انجام نشده است.

جناب آقای دکتر لاریجانی

اتحاد ایران به عنوان پارلمان بخش خصوصی همواره سعی نموده نگرانی‌ها، دغدغه‌ها و پیشنهادات خود را علی‌گزارش‌های راهبردی، اقتصادی و فنی به عرض مسئولان نظام از جمله خدمت حضرتعالی ارائه نماید، لازم می‌دانم در این مورد به گزارش‌های شماره ۱۰۱/۱۰۲۶۰ اس مورخ ۹۵/۱۱/۱۳، شماره ۱۰۱/۳۳۸۹ اس مورخ ۹۵/۴/۳ و شماره ۱۰۳/۱۳۰ اس مورخ ۹۴/۱۱/۱۷ (به پیوست پیشنهادات بیانیه آب‌های زیرزمینی) که متضمن اصلی‌ترین راهبردهای پیشنهادی در خصوص مدیریت آبهای سطحی، آبهای مرزی و مشترک، تعادل بخشی آبهای زیرزمینی و سایر راهبردهای عمومی جهت برون‌رفت از بحران آب بوده اشاره نمایم. مع الوصف و با مشاهده آثار مبنی برخی مسائل، مشکلات موجود نه تنها تخفیف پیدا نکرده بلکه علیرغم ابراز بطش دیدگاه‌های اصلاحی مناسب و امیدوارکننده از سوی متولیان امر معیناً رویکردهای اجرایی گذشته مبتنی بر افزایش تقاضا و صرفاً توجه به اقدامات سازه‌ای و عدم توجه به سایر امور غیر سازه‌ای گماکان ادامه دارد که با توأم شدن این وضعیت با ادامه خشکسالی‌ها، بحران آب ابعاد گسترده‌تر و بسیار تهدیدکننده‌ای پیدا نموده است.

بمنظور اجتناب از طرح مسائل کلی ذیلآ به برخی از مصادیق اشاره کوتاهی می‌گردد:

- پروژه‌های تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی مصوب سال ۱۳۹۳ شورای عالی آب کشور علیرغم کوشش‌های به عمل آمده، بنا به استناد به گزارش‌ها و اظهارات صریح مسئولان ذربط توفیق مورد انتظار را نداشته است.
- بدلیل بی‌توجهی به حلقه‌های زیست‌محیطی، دریاچه‌ها، تالاب‌ها و محیط‌های آبی کشور در معرض خشکی قرار گرفته‌اند به طوری‌که هر ساله منجر به افزایش پدیده‌های ناگوار زیست‌محیطی گردیده است.
- بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی موجب گردیده پدیده‌های ریزگردها به شکل گسترده‌ای نسبت به سال‌های گذشته مناطق وسیعی از کشور را تحت‌تأثیر قرار داده و بروز پدیده‌های ناشی از این امر خسارت‌های سنگینی را به مردم و شرایط زیست‌محیطی کشور تحمیل نماید.
- آلودگی منابع آب و آثار و تبعات مترتب بر آن، وضعیت بسیار نگران‌کننده‌ای را در مورد سلامتی شهروندان ایجاد نموده که بدون تردید ادامه آن ابعاد پیچیده‌ای را برای سلامتی شهروندان و تولید محصولات کشاورزی در بر خواهد داشت.
- استفاده از آبهای مرزی کشور با احداث تاسیسات ذخیره و برداشت آب در سرشاخه‌ها در کشورهای همسایه موجب شکنندگی دسترسی کشور به این منابع گردیده و فقدان دیپلماسی فعال و امیدبخش، موجب نگرانی مستمر بهره‌مندی کشور از این حلقه‌های معمول خواهد گردید.

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می‌باشد

تهران، خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵ تلفن: ۸۵۷۳۳۳۳۳ فکس: ۸۵۷۳۳۳۳۳

175 Taleghani St. Tehran 15814, Iran Tel: (+9821)85733333 Fax: (+9821)85733333
web: www.iccima.ir

تاریخ : ۱۳۹۷-۰۹/۱۱
شماره : ۱۱/۳۵۱۹
پیوست : ندارد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

رئیس

- تنش های اجتماعی ناشی از بحران آب رشد فزاینده ای پیدا نموده و به شکل های تعارضات اجتماعی تظاهر پیدا نموده است.
- والعیت این است که در واکاوی راه کارهای بیرون رفت از شرایط بحران آب، راه حل های واقعی رفع مشکلات و چالش های مدیریت آب کشور را بایستی در خارج از بخش آب جستجو کرد. زیرا آب یک عامل فرابخشی و چند وجهی است.
- استحضار دارند که بستری که روابط بین کنشگران مختلف آب را شکل داده، چگونگی و شیوه انسجام آنها را مشخص می کند که با عنوان « نظام تدبیر » شناخته می شود. در سیستم مناسب در نظام تدبیر آب، توزیع منافع و قدرت بین سطوح مختلف تعریف و مشخص شده و در آن رویه های تصمیم گیری و اجرای تصمیمات تعیین و عملیاتی می گردد. نیازی به گفتن نیست که در طول دوره تاریخی گذشته، مدیریت آب کشور به سمت نظامی متمرکز و از بالا به پایین و با تقویت نقش حداکثری دولت در تمشیت امور آب سوق داده شده است. در نتیجه مدیریت آب به سمت دیدگاه های دستگاہی یا ملاحظه منافع کوتاه مدت، تمایلات منطقه ای و توقع هر چه بیشتر از دولت برای حل همه مشکلات بهره برداران بوده که در آن ذینفعان و ذیمذخلان نقشی نداشته اند. در این میان تشدید تقاضای مصرف آب بر اساس برخی مصوبات مجلس و نیز همراه با خواسته های خارج از ظرفیت های منابع آبی از سوی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی که به خلق تعداد بیشماری از طرح های آبی نیمه تمام منجر شده به پیچیدگی شرایط ایجاد شده دامن زده است.
- موارد فوق الاشاره، موضوع آب و نظام مدیریت آن را به یک مساله مزمن و بسیار پیچیده تبدیل نموده که حل آن نیازمند اتخاذ تدابیر جدید، کارا و به موقع و نیز تغییر بخش های عمده ای از رویکردهای گذشته می باشد. هر چه در شکل گیری یک اقدام عمیق و گسترده ملی برای رفع بحران آب درنگ شود، راهکارهای موجود کم اثرتر و با هزینه افزون تری رو به رو می شود.
- با عنایت به آنچه که بیان گردید پیشنهاد می شود که موضوع مدیریت آب با هشت محور اصلی به شرح ذیل به عنوان سیاست ها و تدابیر استراتژیک مدنظر قرار گیرد و مدیریت آب کشور مبتنی بر آنها تدوین و عملیاتی گردد:

 ۱. تعیین دقیق ظرفیت آکولوژیکی آبی و تبیین سیاست ها و اولویت بندی برنامه های توسعه کشور سازگار با ظرفیت آبی توأم با ایجاد تحولات لازم در اصلاح الگوهای مصرف در کنار توجه به تامین حقایق های زیست محیطی
 ۲. استقرار نظام تصمیم گیری مبتنی بر مشارکت واقعی و فراگیر مردم، ذینفعان، بخش های غیر دولتی و سرمایه های اجتماعی از مرحله سیاست گذاری، اجرا و بهره برداری آب. تدوین نظام های تدبیر مناسب علی الخصوص تعیین و استفاده از الگوهای ارتباطی هم افزا یا ملاحظه تنوع فرهنگی کشور

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می باشد

تهران، خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵، تلفن : ۸۵۷۷۷۷۷۳، فکس : ۸۵۷۷۷۷۷۴

175 Taleghani St. Tehran 15814, Iran Tel: (+9821)85733373 Fax: (+9821)85733333
web : www.iccima.ir

تاریخ : ۱۳۹۷-۰۴/۱۱
شماره : ۱۰۱/۳۵۱۹
پیوست : ندارد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

رئیس

۳. توسعه همه جانبه روستاها مبتنی بر افزایش درآمد و ایجاد اشتغال خارج از تکیه بر افزایش تقاضای آب
 ۴. تمرکز بر افزایش بهره وری در مصرف آب در کلیه بخش های مصرف توأم با به حداقل رساندن ضایعات تولیدات (کشاورزی و صنعت) در کلیه بخش ها؛ تعیین سیاست های حمایت از ایجاد زنجیره های ارزش افزوده
 ۵. فعال سازی سیاست های خارجی به منظور رفع نگرانی از تامین پایدار آب های مرزی
 ۶. تمرکز بر بازچرخانی آب و استفاده حداکثر از پساب ها و آب های نامتعارف
 ۷. حمایت از خصوصی شدن صنعت آب کشور و تمرکز وظایف دولت به امور حاکمیتی آب
 ۸. ایجاد و ساماندهی نهاد فرابخشی (ترجیحا غیر دولتی) قدرتمند و مستقل برای تدوین سیاست ها، پیشنهاد لوایح و آیین نامه ها و نظارت در اصلاح مسیر مدیریت آب کشور
- بدین ترتیب با عنایت به مجموعه سیاست ها و محورهای اصلی که بیان گردید تهیه الگو و نقشه راه جدیدی برای مدیریت آب کشور منتهی به دو دوره زمانی **آمادگی** (پیش نیاز) و **دوره اقدام و عمل** (گذار) از طرف اتاق ایران پیشنهاد می گردد.
- الف - دوره آمادگی (پیش نیاز): تعیین جهت گیری های استراتژیک در این دوره که زمان آن حدود دو سال پیش بینی می شود به شرح زیر خواهد بود:
- تجهیز عزم سیاسی و اراده ملی برای ایجاد تغییر و تعیین استراتژی های جدید متناسب به منظور جایگزینی دیدگاه های گذشته و تدوین سیاست ها و دستورالعمل های اجرایی
 - تدقیق ظرفیت های آکولوژی آبی کشور و ساماندهی برنامه توسعه ملی و آمایش سرزمین در قالب ظرفیت های آبی مناطق
 - تهیه و تدوین برنامه اولویت بندی و نتیجه بخشی اهداف چندمنظوره با رویکرد زمینه سازی مشارکت مردم و کارآفرینان خصوصی در حوزه فعالیت های آبی
 - تعیین سهم آب بخش های تقاضا با رعایت:
 - نیازهای زیست محیطی متناسب با شرایط آکولوژیکی حوضه ها و خصوصیات ساق آبی
 - نیازهای شرب با بهینه کردن مصرف فعلی و تکیه بر بازچرخانی
 - نیازهای صنعت با بهینه کردن شاخص بهره وری و تکیه بر بازچرخانی متعدد
 - نیازهای کشاورزی با اصل بهینه کردن تقاضا و عدم تخصیص آب جدید به بخش و تکیه بر افزایش بهره وری
 - بررسی و تعیین طرح های نیمه تمام قابل تکمیل و برآورد اعتبار تکمیل آنها
 - اصلاح قوانین و مقررات و دستورالعمل ها
 - تعیین روش های تامین سرمایه

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می باشد

تهران - خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵، تلفن : ۸۵۷۳۳۳۳۳، فکس : ۸۵۷۳۳۳۳۳

175 Taleghani St , Tehran 15814.Iran Tel:(+9821)85733333 Fax: (+9821)85733333
web : www.iccima.ir

تاریخ : ۱۳۹۷-۰۴/۱۱
شماره : ۱۱/۳۵۱۹
پیوست : ندارد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

رئیس

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

- فرهنگ سازی و اطلاع رسانی گسترده در سطح ملی نسبت به ضرورت گذر از معبر تنگ برخطر و زبان آور بحران آب در راستای امنیت ملی به منظور جلب مشارکت عمومی در برنامه اقدام و عمل
- دوره اقدام و عمل (گذار) در این دوره که زمان آن حداکثر ۱۰ سال از سال شروع می باشد جهت گیری های استراتژیک به شرح زیر خواهد بود:
 - تخصیص آب بخش ها بر اساس سیاست های دوره آمادگی
 - تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی، احیاء و بازسازی اکوسیستم های تخریب شده،
 - حمایت از اقدامات افزایش بهره وری در کلیه بخش های مصرف
 - حمایت از طرح های بازچرخانی آب
 - استقرار نظام مدیریت اطلاعات جامع و مورد وثوق منگی بر آخرین فن آوری های موجود
 - ساماندهی تکمیل طرح های نیمه تمام منطبق با توسعه پایدار و ظرفیت آبی با مشارکت بخش خصوصی
 - بازنگری در استراتژی توسعه کشاورزی مبتنی بر توقف توسعه سطح زیر کشت و تمرکز در افزایش بهره وری و تعیین الگوهای توسعه سازگار با شرایط کشور
 - حمایت از سرمایه گذاری به منظور اجرای برنامه
 - حمایت از انتقال تکنولوژی و توسعه ظرفیت های تحقیقاتی و فن آوری جهت تحقق استراتژی های مذکور با تاکید بر افزایش بهره وری و کاهش مصرف آب و بازچرخانی و استفاده از آبهای ناشتعارف
 - استقرار نظام تدبیر مناسب آب با توجه به شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مناطق و فراهم کردن بسترهای لازم جهت استقرار آن در آب مبتنی بر استفاده از سرمایه های اجتماعی و بخش خصوصی
 - استقرار مدیریت تقاضای آب بر مبنای پست و ظرفیت های ایجاد شده در دوران گذار
 - تمثیت امور آب کشور مبتنی بر بهره برداری بهینه از ظرفیت های ایجاد شده و حفظ پایداری بین عرضه و تقاضای آب
 - تبدیل پژوهش ها به فن آوری های نوین و کاربردی و برقراری جریان شتابان انتقال فن آوری های نوین به ذینفعان از منابع داخلی و خارجی
 - بدیهی است استمرار اقدامات ترمیمی در دست انجام مدیریت منابع آب در زمینه های ارتقا بهره وری، تعادل بخشی و بازچرخانی، در دوره آمادگی نه تنها بایستی متوقف نگردد، بلکه نیاز است با انجام اصلاحات لازم سرعت بیشتری پیدا کند.
- در خاتمه پیشنهاد می شود چنانچه با اصول و مبانی نقشه راه و الگوی ارائه شده موافقت دارند به منظور ایجاد اجماع و جریان سازی در سطوح مختلف نسبت به راه اندازی میز هم اندیشی و گفتگوی ملی با مشارکت نمایندگان قوای سه گانه و همچنین نخبگان و بخش خصوصی و به ویژه ذینفعان و بهره برداران

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می باشد

تهران، خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵، تلفن: ۸۵۷۲۷۲۷۲، فکس: ۸۵۷۲۳۳۳۳

175 Taleghani St, Tehran 15814, Iran Tel: (+9821)85737373 Fax: (+9821)85733333

web: www.iccima.ir

تاریخ : ۱۳۹۷/۰۹/۱۱
شماره : ۱۰۱/۳۵۱۹
پیوست : ندارد

انجمن بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

رئیس

انخاذ تصمیم شود. اثنای آمادگی دارد در صورت پذیرش کلیات موضوع، در مورد تدوین نظامنامه گفتگوی ملی به نحوی که برون داد نهائی آن مورد پذیرش و عمل قرار گیرد اقدام نماید.

غلامحسین شافعی

رونوشت:

وزیر محترم نیرو جناب آقای دکتر اردکانیان جهت استحضار
وزیر محترم جهاد کشاورزی جناب آقای مهندس حجتی جهت استحضار
ریاست محترم سازمان حفاظت محیط زیست جناب آقای دکتر کلاتری جهت استحضار
وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت جناب آقای دکتر شریعتمداری جهت استحضار

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می باشد

تهران - خیابان طالقانی، شماره ۱۷۵ - تلفن : ۸۵۷۳۳۳۳۳ - فکس : ۸۵۷۳۳۳۳۳

175 Taleghani St . Tehran 15814.Iran Tel:(+9821)85737373 Fax: (+9821)85733333
web : www.icima.ir